

Det kongelige kunnskapsdepartement  
Postboks 8119 Dep  
0032 OSLO

Dato: 02.01.2013  
Deres ref.: 12/4779  
Vår ref.: 2012/13110 ANNEMETN

### **Svar på høring - forslag til endring i opplæringslov og privatskolelov - spesialundervisning og psykososialt miljø**

Det vises til brev fra kunnskapsdepartementet 19.10.12 om forslag til endring i opplæringslov og privatskolelov vedrørende spesialundervisning og psykososialt miljø. Det utdanningsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo ønsker å kommentere punktene 2, 3, 4 og 8 i forslaget.

#### **Punkt 2 – Plikt til å vurdere utbyttet av opplæringen før vedtak om spesialundervisning**

En av de store prinsipielle fordelene ved den tankegangen som høringsnotatets punkt 2 presiserer er at ordinær opplæring og spesialundervisning blir sett i en felles forståelsesramme som bygger på skolens plikt til å tilpasse opplæringen til den enkelte elevens evner og forutsetninger, og der elevens rett til spesialundervisning knyttes til en skjønnsmessig vurdering av hvor vidt eleven har tilfredsstillende utbytte av den ordinære undervisningen. Det er kvaliteten på det ordinære opplæringstilbudet som er avgjørende. Ved å legge et sterkere trykk på lærerens oppgave med å kvalitetssikre elevenes læring, kan man sikre at bare de elever som har behov for mer støtte enn den som kan gis i klassen, får enkeltvedtak. Vi vet fra internasjonal og nasjonal forskning at å følge de berørte elevene tettere opp med tiltak, og med vurdering av hvilken effekt tiltakene har på elevenes læringsutbytte, oppnår man for det første et sterkere læringsfokus i arbeidet generelt, og for det andre en tydeligere individuell satsning.

Det er ikke gitt at skolen har den kompetansen som kreves for å gjennomføre den utprøvingen og vurderingen som foreslås i høringsnotatet. Gjennomføring i praksis av intensjonene i dette punktet av høringsnotatet krever derfor en mer bevisst og strukturert innsats enn skolen umiddelbart er klar til å gjennomføre. Samtidig trenger skolen veiledning i å gjennomføre en slik tiltaksutprøvende undervisning i klassen. I gjennom noen år har man på Institutt for spesialpedagogikk ved UiO tilbudt videreutdanning av erfarne lærere som kunne fungere som språk- og leseveiledere på egen skole. Disse fagpersoner kan påta seg en slik veiledningsoppgave. Da det dreier seg om grunnleggende holdningsendringer til arbeidet i klassen, er det nødvendig at skolen har egne kollegiale veiledningsordninger som kan fungere over tid og sikre implementering og vedlikehold.

Tiltak innenfor ordinær undervisning før iverksettelse av spesialundervisning vil omfatte den elevgruppen som skal ha ordinær undervisning. En kan imidlertid ikke se bort fra at skolen også får elever med store funksjonshemninger/multifunksjonshemninger der tiltak må være planlagt før de



kommer til skolen, og før ordinære opplæringstiltak iverksettes. En må derfor påse at elever med omfattende lære- og funksjonsvansker ikke blir gjenstand for oppbevaring i stedet for opplæring.

### **Punkt 3 – Forslag om å erstatte halvårsrapport om spesialundervisning med én årlig rapport**

Dette punktet kan ses i naturlig sammenheng med det første av høringsutkastets punkter. Hvis man får gjennomført en mer dynamisk evalueringspraksis er det behov for å lage regelmessige skriftlige evalueringer av innsats og elevrespons slik at innsatsen dokumenteres og praksis opprettholdes. Motsatt kan skolen ikke dokumentere at tiltak har vært gjennomført og evaluert. Om frekvensen av rapportering reduseres til én årlig rapportering kan rapporteringens funksjon bli mer summativ enn formativ. Det utdanningsvitenskapelige fakultet støtter derfor ikke forslaget.

### **Punkt 4 – Samarbeid om utarbeiding og oppfølging av tiltak og mål i individuell plan**

Det utdanningsvitenskapelige fakultet støtter departementets forslag om utarbeiding og oppfølging av tiltak og mål i individuell plan. Dette vil kunne styrke tiltakene og samarbeidet om tiltakene i to sektorer (helsesektor og skolesektor), særlig for barn/unge/voksne med omfattende og sammensatte behov.

### **Punkt 8 – Bruk av personale i skolen som ikke er ansatt i undervisningsstilling, og som skal hjelpe til i opplæringen**

Det er viktig at kravene til fagkompetanse innenfor opplæring generelt, og spesialundervisning spesielt, er strenge, og at assistenter/ufaglærte ikke kan gis ansvar for opplæringen, jfr. St meld 18 (2010-2011). Det er kjent fra nordiske og internasjonale studier at effekten av spesialundervisning er knyttet til ansattes fagkompetanse (bl.a. Egelund & Tetler 2009).

Det utdanningsvitenskapelige fakultet støtter derfor departementets forslag til lovbestemmelse på dette området.

Med hilsen

Eli Ottesen  
prodekan

Anne-Mette Nessøe  
rådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:

Anne-Mette Nessøe

22855868, [a.m.nessoe@uv.uio.no](mailto:a.m.nessoe@uv.uio.no)